

Ötven esztendőős jubileum kérdőjelekkel

Mérei Tamás átmeneti állapotról, sikerekről, tervekről

A Savaria Szimfonikus Zenekar fél évszázados születésnapját ünnepelheti az idei esztendőben. Bár a szombathelyi együttes számos felkérésnek tesz eleget, sikeresek új bérletsorozataik, egyre többen kíváncsiak hangversenyeikre és nyáron is rengeteg feladat vár rájuk, nem könnyű a helyzetük. A korábbi két fenntartó után nem tudni pontosan, kihez tartoznak majd ettől az esztendőtlől, s mekkora összegből gazdálkodhatnak. A zenekar igazgatója, Mérei Tamás mindenestre bizakodó, hiszen költségvetésük egyharmadát maguk teremtik elő, s a város, a megye és a kormányhivatal is biztosította őket, hogy minden tőlük telhetőt megtesznek az együttesért.

I Mi a helyzet a Savaria Szimfonikus Zenekarral? Kormányhivatal fennhatósága alá tartozik, ahogy a törvényi változások szerint ez várható volt?

– Nem, jelenleg is rendhagyó a helyzetünk. Korábban – az országban egyetlen első kategóriás, szimfonikus zenekarként – részben a megyéhez, részben az önkormányzathoz tartoztunk, feles fenntartásban. Tavaly megszületett az a törvény, amely az összes megyei intézményt a kormányhivatalok alá rendeli, ám az utolsó pillanatban a törvény kiegészült azzal, hogy hatálya nem terjed ki az előadó-művészeti együttesekre. Így kiderült az is, hogy összesen kilenc megyei fenntartású együttes működik az országban (egy szimfonikus zenekar, négy színház, három bábszínház és egy nemzeti-

ségi színház). Ezek az intézmények az új szabályozás szerint nem tartoznak kormányhivatalhoz, a megyei önkormányzatoknak azonban nem lesz módjuk a fenntartásukra, hiába volt ez így korábban. Ezért a Nemzeti Erőforrás Minisztérium megbízta Fekete Pétert, a békéscsabai színház igazgatóját, aki az egyik érintett intézmény vezetője, hogy miniszteri biztosként dolgozzon egy közel 1 milliárdos keret előteremtésén, hiszen ezek a társulatok eddig körülbelül ennyi pénzt kaptak a megyei önkormányzatoktól. Valamennyi város kinyilvánította a szándékát, hogy egyedülként átvállalná és fenntartaná ezeket az intézményeket, anyagilag azonban nincs rá forrásuk. A miniszteri biztos megbízólevele december 3-án kelt, azóta dolgozik a megoldáson.

I Honnan tudnak ekkora összeget átcsoportosítani?

– Valószínűleg a költségvetési törvény hatos számú mellékletében meghatározott önkormányzati tartalék keretből, amely III/D pontja szerint ha a város korábban megyei fenntartású intézményt vállal át, akkor erre pályázaton nyerhet pénzt. Szombathely városa a bábszínházat már átvállalta, a zenekar azonban jóval nagyobb költséget jelent. A város azt mondja, hogy akkor tudja az együttest vállalni, ha a kieső forrás máshonnan biztosítva van. Arra várunk, hogy mindez megtörténjen. Ettől függetlenül a megyei önkormányzat szívesen vállalná a közös fenntartást, de a költségvetésből látszik, a saját működésére sincs elég pénze... Mindenesetre a január havi fizetést az államkincstártól kaptuk. Persze jó lenne tudni a költségvetési számainkat erre az évre, de először annak kell kiderülnie, hogy ki a fenntartó.

I Hogyan tudnak tervezni ebben a helyzetben?

– Úgy teszünk jobb megoldás nem lévén, mintha minden rendben lenne. Mindkét fenntartókkal, de még a kormányhivatallal is napi szinten tárgyalunk. Mindenki hitet tett a zenekar mellett, s biztosítottak, hogy minden tőlük telhetőt megtesznek. A szándék nagyszerű, már csak azért is, mert 2012-ben 50 éves az együttesünk.

I Abogy a koncert-kalendáriumot tanulmányoztam, több városban is vendégszerepelnek a szezonban. Ez is az ünnepi év része?

– Nem kifejezetten, hiszen zenekarunk regionális szerepe évek, évtizedek óta adott, így természetes, hogy a környező megyékben is rendszeresen fellépünk mind ifjúsági sorozattal, mind egyéb hangversenyekkel. A fél évszázados fennállást egyébként nem volt könnyű kiszámítani, hiszen több dátum is létezett. Szombathelyen a szimfonikus muzsikálás több mint százötven évre tekint vissza, az együttes jogfolytonossága azonban egy másik kérdés. Most lehetőség van arra, hogy ezt egyszer és mindenkorra tisztázzuk. Megvannak azok a dokumentumok, amelyek igazolják, hogy 1962. február 15-én a városi tanács határozatot hozott arról, hogy alakuljon meg a Szombathelyi

Szimfonikus Zenekar, amelynek értelem-szerűen a Savaria a jogutódja. Ezért mi ezt tekintjük az alapításunk dátumának. Így 2012 a jubileumi év. Készül egy exkluzív kötet, amelyben olyan zenei események is helyet kapnak, mint Bartók látogatása a városban, vagy Kodály muzsikálása a zenekarral. Négyen dolgoznak az albumon. A jubileumi koncertet ahhoz a dátumhoz kötjük, amikor ötven évvel ezelőtt az első, szombathelyi zenekar néven meghirdetett, bérletes hangversenyt adták, s ez november 15.

I Az ünnepléshez azonban pénz is kell... Van esély arra, hogy javul az anyagi helyzetük? Hiszen tavaly már 40 millió forinttal kevesebb volt a költségük, mint az azt megelőző évben...

– Kényszerűségből már idén is ki kellett egészítenie a támogatásunkat a fenntartónak... Elfogadnak egy kivitelezhetetlen költségvetést, s aztán, tudván, hogy ez nem jó, évközben pótolják. Ez az állapot senkinek sem szerencsés, de most esélyt kaptunk arra, hogy reális, szűkös, de megvalósítható költségvetést tervezünk. Az anyagi nehézségeinket jelzi, hogy arra sincs pénze a zenekarnak, hogy évközben egyszer is hűrokat, hangszer tartozékokat vásároljunk...

I Miközben teltházak a koncertjeik, nyáron pedig, az Iseumban rendezett előadásuk bataalmas sikert aratott...

– A Varázsfuvola került színre több este, s ez az operaelőadás 1999 után, 2011-ben tudott újra felhangzani. Az Iseum a világon a harmadik legnagyobb Isis istennő tiszteletére emelt szentély, itt már 1964 óta évek óta rendeznek operaelőadást, főként A Varázsfuvolát játszották. Idén örült kapkodás volt, május elején a semmiből kellett belevágnunk a szervezésbe, úgy, hogy nem volt még lelátónk sem. De remek előadások születtek, Káel Csaba rendezésében, az Éj királynőjét Miklósa Erika alakította, a telt házú előadásokat a Duna Tv is felvette. Idén pedig már Iseumi Szabadtéri Játékok címmel tervezünk 3 külön produkciót. 2012-ben a Turandot-ot mutatjuk be, valamint a Figaro házassága kerül színre Káel Csaba rendezésében és Vashegyi György dirigálásával, emellett tervezzük az Evita szombathelyi bemutatóját is. Az országnak fontos lehet, hogy született egy magas színvonalú, egyedülálló játszóhely, egy állandó, közel 2 milliárd forintos díszlettel, az iseummal. Feltett szándékunk, hogy a világ élvonalába tartozó előadókat hívjunk, köztük például Plácido Domingót, akivel a kapcsolatfelvétel már megtörtént.

I Honnan lesz mindehhez pénz?

– Szerencsés ehhez az együttlálás, hiszen a Savaria Történelmi Karnevál Közhasznú Közalapítvány – mint társrendező – elnökeként úgy érzem, hatékonyan sikerül ezeket a nagy ívű terveket megvalósítani. A karneválon 12 éve 100–120 ezer ember gyűlik össze augusztus végén, a 300–400 program, a 22 helyszín, a több mint 300 első-sorban kézműves vásárokozó, a római jelmezes felvonulások rendkívüli vonzerőt jelentenek.

Óriási támogatást adott a város és a kulturális államtitkárság is. Van egy főtámogatónk, egy bank, mellette apróbb szponzorokra is számíthatunk. Jó csillagzat alatt született ez a sorozat, hiszen olyanok nézték meg a tavaly nyári előadást, akik maguktól mutatnak érdeklődést a finanszírozásba való bekapcsolódásra. Reméljük, hosszú távra megfelelő szakmai színvonal születik.

I Harmadik évadjukat töltik Vásáry Tamás irányításával. Milyen érdekességeket terveznek?

– Remek a kapcsolatunk, ő dirigálta többek között a Szokolay Sándor 80. születésnapján rendezett estet is a Müpában. Vásáry karnagy úrral két éve egy Beethoven sorozattal kezdtünk, aztán a jelen és jövő szezomban Brahms ciklust mutatunk be, szinte valamennyi jelentős Brahms mű felcsendül majd a Bartók Terem színpadán. Emellett nagy megtiszteltetés számunkra, hogy meghívást kaptunk a pécsi Kodály Központba, s folytatódik az operabérletünk is. Decemberben remek Toscát rendeztünk, Lukács Gyöngyivel, Alexandre Agache-vel és Kovács Jánossal. Volt korábban Sevilleink, s lesz még Traviata, Szöktetés a szerájból – ezekkel az előadásokkal vendég szerepe-lünk is majd. Újdonság, hogy az idei szezomban nemcsak Vas és Zala, hanem Győr-Moson-Sopron és Veszprém megyében is fellépünk, összesen félszáznál több ifjúsági koncertet adunk. A zenekar leterheltsége így maximálisnak mondható. Mégis két olasz vendég szereplést tervezünk nyárra, s részt veszünk szokás szerint a Bartók Szemináriumon és természetesen az Iseumi Játékokon.

I A tavalyi beszélgetésünkben azt emlegette, hogy 10 státuszt szeretne, mert kevesen vannak az együttesben... Hol tart ebben az ügyben?

– Az ősz folyamán – amikor még úgy tűnt, kormányhivatalhoz kerülünk – elkezdjük a tárgyalásokat a hivatallal. Olyan költségvetést tervezünk, amelyben ez a plusz lét-

szám már szerepelt, mert a hivatalban megértették, hogy ez nemcsak művészeti kérdés. Most nincs kinél lobbiznom, de ugyanúgy harcolni akarok ezért, mint a hangszerbeszerzésért. Bárhová kerülünk, remélem, megértik, elfogadják az érveinket.

I Sőt, még ősbemutatóra is készülnek, Tóth Péter-darabot mutatnak be a Művészetek Palotájában.

– Régi és nagyszerű a kapcsolatunk a zeneszerzővel, izgalommal várjuk a premiert. Egyébként is fontosak számunkra a kortárs művek, hiszen a Rádiózenekaron kívül, talán a Savaria Szimfonikus Zenekar köthető leginkább a kortárs zenéhez. Mindig elválaszthatatlan szereplői voltunk a Bartók Szemináriumnak, Petró János személye révén pedig a korábbi évtizedekben évente több ősbemutatót is tartottunk. Járt nálunk és előadtuk darabját személyes instruálás mellett John Cage-nek, vagy Kurtág Györgynek is. A muzsikusaink kifejezetten szeretik a kortárs muzsikát, így „szocializálódtak”.

I Úgy érzem, a gondok, s az átmeneti helyzet ellenére mégis bizakodva tekint a jubileumi esztendő elé...

– Nem tudok kétségbeesni, hiszen hetente jelen van a polgármester a koncertjeinken, nem hajlandó elfogadni a tiszteletjegyet, a megyei elnökünk is minden fórumon azt nyilatkozza, mekkora érték számára a zenekar. Biztos vagyok benne, hogy legkésőbb februárra minden rendeződik. Az is lényeges, hogy ez a második évadunk az új struktúrával, van operabérletünk, kamarazenebérletünk, amelyben idén a Liszt Ferenc Kamarazenekar is fellép. Rengeteg a dolgunk, de büszkén mondhatom, hogy a saját bevételeinket is tovább tudtuk növelni, a válság nálunk ilyen szempontból nem érezte a hatását. Jelentős az előrelépés, hiszen 2011-ben már 123 millió fölött volt ez az összeg. Akárcsak az arány, hiszen a zenekar költségvetésének a 33%-át eléri a saját bevételeink. Erre azt hiszem, joggal lehetünk büszkék!

R. Zs.

Időközben, január 18-án Szombathely Város Önkormányzata a közgyűlésén döntött a zenekar sorsáról, átvállalta Vas Megyétől a fenntartói szerepet. Rendeződött tehát a Savaria Szimfonikus Zenekar sorsa, most már tényleg csak előre tekintve, megnyugvással tervezhetik a jubileumi évadukat!